

Kunst- en Cultuurbeleid

Horst aan de Maas

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Visie	5
Programmalijnen	7
Communicatie en evaluatie	11
Financiën	13
Bijlage	
• Impressies uit het veldonderzoek	15

Inleiding

In Horst aan de Maas is het goed leven, opgroeien, wonen, werken én ontspannen. In onze landelijke omgeving kun je genieten van de natuur. Er zijn toeristische trekpleisters, grote en kleine evenementen en cultuurverenigingen, die inwoners en bezoekers de mogelijkheid bieden om te genieten van al het moois dat Horst aan de Maas te bieden heeft. De vele inwoners, verenigingen, stichtingen en organisaties op het gebied van kunst en cultuur leveren hier een belangrijke bijdrage aan. Want als mensen de mogelijkheid hebben om te ontspannen, zijn ze gelukkiger, leren ze nieuwe dingen en ontmoeten ze elkaar. Cultuur heeft ook invloed op de lokale economie. Horst aan de Maas is namelijk aantrekkelijk voor toeristen en ondernemers, als er van alles te beleven is. Daarom is het belangrijk dat de gemeente investeert in een bloeiend kunst en cultuurklimaat.

Met het nieuwe kunst- en cultuurbeleid stellen we de kaders vast hoe we de komende periode uitvoering willen geven aan kunst en cultuur in Horst aan de Maas. Omdat cultuur voornamelijk door onze inwoners, verenigingen, stichtingen en organisaties zelf georganiseerd wordt, zijn zij betrokken bij het maken van dit beleid. We hebben een visie geformuleerd die vertaald is naar drie programmalijnen. In de bijlage is met beelden een impressie opgenomen uit veldonderzoek.

Tot slot willen we u meegeven dat cultuur een breed begrip is, het laat zich moeilijk definiëren en leidt in nota's vaak tot lange antwoorden. Wat cultuur voor functie heeft kan en mag voor iedereen anders zijn. Dit beleid moet als kapstok fungeren en culturele en kunstzinnige activiteiten in Horst aan de Maas de ruimte geven om te groeien en bij te dragen aan de ontwikkeling van onze gemeenschap. Wij wensen u veel leesplezier.

Onze Visie:

In Horst aan de Maas is het plezierig wonen, werken, opgroeien en ontspannen. Kunst en cultuur leveren hier een belangrijke bijdrage aan. Met een laagdrempelig cultuuraanbod zorgen we voor ontmoeting, ontwikkeling, plezier en geluk. Kunst en Cultuur in Horst aan de Maas voor een vitale gemeenschap waar het goed leven is, waar we gröts op zien!

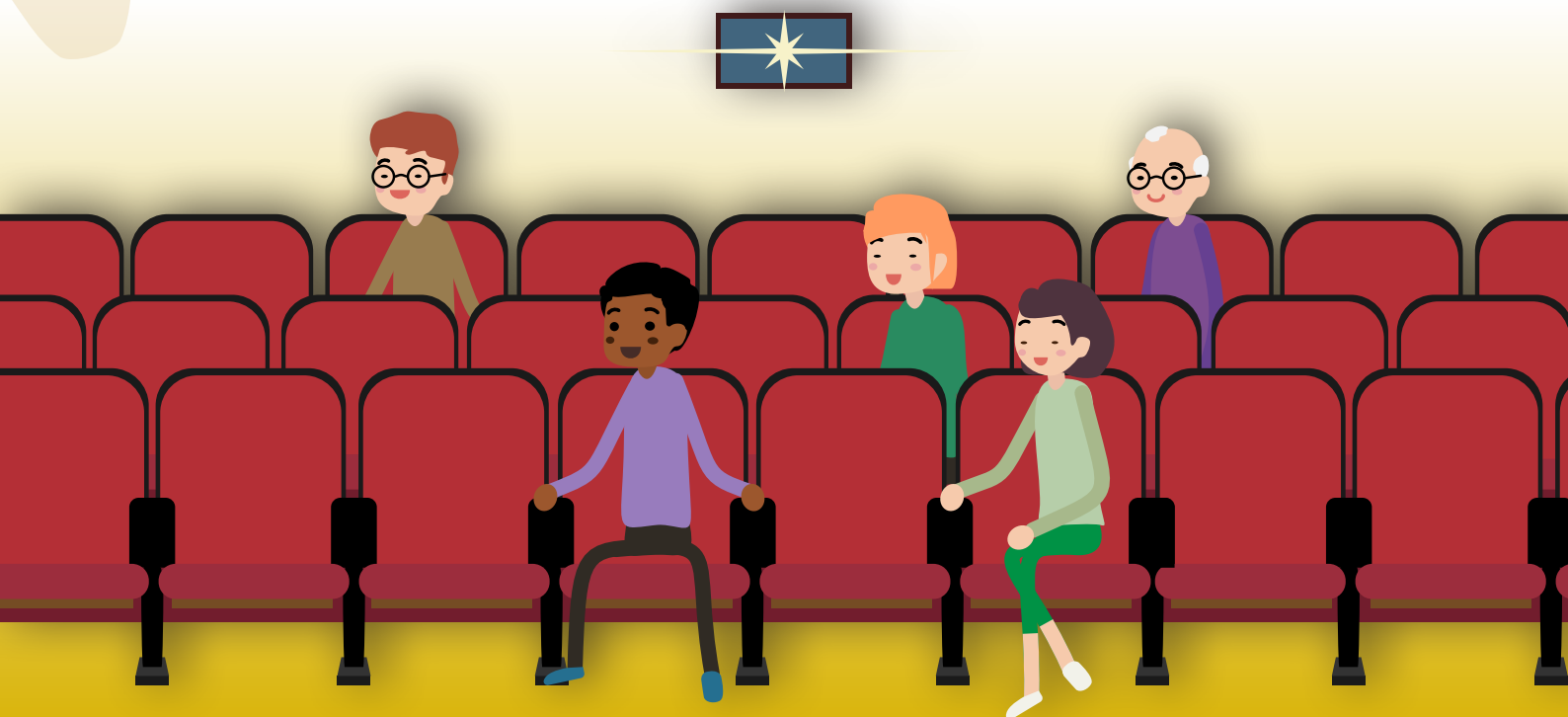
Om invulling te geven aan onze visie werken we samen met partners en het lokale veld. De rol die we als gemeente hebben is het faciliteren, stimuleren, verbinden en waarderen van kunst en cultuur.

Dit doen we als gemeente door:

- Het beschikbaar stellen van subsidies;
- het wegwijs maken bij- of informatie verstrekken over mogelijkheden bij andere partijen of overheden;
- het bieden van verenigingsondersteuning;
- in gesprek te blijven met het lokale veld over onze ambities en doelen;
- ruimte te geven aan cultuur om zich te ontwikkelen;
- te investeren in gebouwen en accommodaties.

Om aan de ambities uit onze visie te werken, kiezen we ervoor om met drie programmalijnen aan de slag te gaan.

- 1. Cultuur ontdekken en ontwikkelen**
- 2. Gröts op ózze cultuur**
- 3. Cultuur doet, cultuur ontmoet, cultuur werkt!**

Programmalijnen

1. Cultuur ontdekken en ontwikkelen

Er wordt steeds meer onderzoek gedaan welke invloed cultuur heeft op ons brein en hoe we leren door cultuur. Zo draagt muziekonderwijs bij aan de motorische ontwikkeling van kinderen, bevordert discipline en doorzettingsvermogen en het stimuleert de creativiteit. Met andere woorden: "Wat sport is voor het lichaam, is muziekbeoefening voor de geest". Dit geldt overigens niet alleen voor muziek. Ieder kind heeft andere talenten. Doordat kinderen de kans krijgen om kennis te maken met kunst en cultuur kan iedereen zijn of haar kwaliteiten ontdekken. Niet iedereen is goed in taal of rekenen. Creatief, probleemoplossend en flexibel kunnen denken worden als belangrijke vaardigheden gezien voor kinderen om toegerust te zijn op de 21e eeuw. Door samen met het onderwijs en het lokale veld invulling te geven aan cultuurinspiratie bouwen we aan een netwerk voor kinderen, binnen en buiten de school.

Een sterk netwerk is niet alleen voor kinderen van belang maar voor alle inwoners. De aanwezigheid van een breed aanbod van verenigingen en voorzieningen leveren een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid in de kernen en de zelfredzaamheid van onze inwoners. De programmalijn cultuur ontdekken en ontwikkelen richt zich op cultuur ontdekken in het onderwijs en op het versterken van het netwerk binnen en buiten het onderwijs.

Doelstellingen:

1. We willen dat iedereen maar vooral kinderen de kans krijgen kennis te maken met de verschillende facetten van cultuur, zodat iedereen zijn of haar talenten kan ontdekken en ontwikkelen.
2. We willen de samenwerking tussen het lokale culturele veld en het onderwijs versterken.

We richten ons op:

- Cultuurinspiratie in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs.
- Muziekeducatie op het basisonderwijs.
- Cultuur in alle kernen, met 't Gasthoês als ontwikkelplaats en cultuur katalysator.

Zo gaan we hieraan werken:

- Samen met de gemeenten in Noord-Limburg, het kunstencentrum Venlo, het basisonderwijs en het culturele veld geven we uitvoering aan de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK). Dit gebeurt volgens het plan "Lokaal C". Het plan richt zich op de algemene cultuureducatie op scholen, het deskundiger maken van leerkrachten en het vergroten van kennis en kunde met betrekking tot cultuureducatie in het culturele veld.
- We willen de samenwerking tussen het onderwijs en het culturele veld versterken. Verbindingen leggen en zo de lokale cultuur dichterbij de kinderen brengen. De cultuurconsulent speelt hierbij een belangrijke factor.
- We blijven onze rijke muziekcultuur voeden door alle kinderen op het basisonderwijs muziekeducatie aan te bieden. Dit wordt vormgegeven door een samenwerking met scholen en het lokale veld. Het plan Muziek aan de Maas is hier een belangrijke leidraad in. Hierbij is naast de traditionele muziek ook aandacht voor nieuwe muziekstromingen.
- We willen de samenwerking met het voortgezet onderwijs versterken. 't Gasthoês heeft goede faciliteiten om voor onze jongeren in aanbod te voorzien. De mogelijkheden hiervoor moeten nog verder verkend worden met verschillende partijen.
- 't Gasthoês zal als ontwikkel- en broedplek fungeren in het culturele landschap van Horst aan de Maas. Bij het ontwikkelen van nieuwe samenwerkingen en projecten hoort tijd, ruimte en vertrouwen. De oogst van een culturele investering hoeft niet na een of twee jaar zichtbaar te zijn. Hier houden we rekening mee in de subsidierelatie.

2. Gröts op ózze cultuur

Culturele voorzieningen hebben een positief effect op de leefbaarheid en aantrekkingskracht van onze gemeente. Het verhoogt de kwaliteit van leven. Een leefomgeving, voorzien van kunst, erfgoed, musea, podia, een bibliotheek of andere voorzieningen, maken een wijk, dorp of regio aantrekkelijk. Ook voor toeristen en ondernemers is onze gemeente aantrekkelijk als er van alles is te zien en te beleven. Een goed kunst en cultuurklimaat heeft dus ook een positief effect op het vestigingsklimaat en de plaatselijke economie. Met de vakantieparken, het hippisch centrum, Toverland, Afslag 10, natuurgebieden, het verenigingsleven en de jaarlijkse evenementen die we hebben, is Horst aan Maas een mooie gemeente om te (ver)blijven. Ondernemen zit in ons DNA en daar mogen we best wat meer trots op zijn. De tweede programmalijn richt zich daarmee meer op de economische kant, waarbij we cultuur een podium geven en werken aan de zichtbaarheid van ons culturele rijkdom. We zijn trots op onze cultuur, en dat mag iedereen weten.

Doelstellingen:

1. Door de 'hands-on' mentaliteit van onze inwoners worden er veel creatieve en culturele evenementen georganiseerd die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Deze initiatieven blijven we ondersteunen.
2. Door onze culturele zichtbaarheid te vergoten en onze kunst en cultuur goed op de kaart te zetten zijn we een aantrekkelijke gemeente voor toeristen en ondernemers.
3. We ondersteunen lokaal talent en professionals uit de creatieve sector om bij te dragen aan een beter cultureel ondernemersklimaat.

Gröts op:

- Onze geschiedenis en ons erfgoed.
- Onze rijke muziekcultuur.
- Lokale talenten en professionals uit de creatieve sector.
- Onze ondernemersmentaliteit en de vele initiatieven die daaruit voortkomen.
- Onze evenementen en festivals die Horst aan de Maas op de kaart zetten.

Zo gaan we hieraan werken:

- Horst aan de Maas staat bekend om zijn rijke muziekcultuur, voedingsbodem voor (pop)bandjes en kweekvijver voor talent. Naast de traditionele HaFaBra-cultuur ondersteunen we ook de popcultuur waarmee we als Popdorp van Limburg op de kaart worden gezet.
- Bij projecten en opdrachten in de creatieve sector kijken we eerst naar talent en professionals binnen onze gemeentegrenzen.
- Wanneer we met professionals uit de creatieve sector werken, staat hier een eerlijke beloning tegenover. Cultuur mag geld kosten.
- Evenementen en festivals dragen bij aan een recreatiefaanbod voor toeristen maar vervullen ook een belangrijke functie in de vrijetijdsbesteding van onze inwoners. Daarom blijven we evenementen en festivals ondersteunen. Regeldruk vanuit de overheid is hierbij een belangrijk aandachtspunt.
- We willen onze geschiedenis en ons erfgoed behouden, voor toekomstige generaties. We richten ons daarbij op digitale ontsluiting (vindbaar en toegankelijk maken) van musea en erfgoed collecties.
- We onderzoeken of we tot één digitaal platform kunnen komen, waar informatie en kennis over kunst en cultuur in Horst aan de Maas samen komt.
- In onze gemeente zijn verschillende kunstwerken in de openbare ruimte aanwezig. Als gemeente dragen we zorg voor het onderhoud van deze kunstwerken. Bij het (ver)plaatsen van kunstwerken wordt onderzocht hoe het lokale veld ons hierin kan ondersteunen.
- We nemen deel aan de culturele samenwerking Noord en Midden-Limburg. Met het plan 'Samen ontwikkelen door te doen' werken we aan de zichtbaarheid van onze regio, vertellen we het verhaal van onze regio, stimuleren we samenwerking en jagen we projecten aan.
- We waarderen de vele vrijwilligers, verenigingen en initiatieven die cultuur organiseren en mogelijk maken. Dit doen we door te blijven investeren in ons netwerk en onze waardering uit te spreken.

3. Cultuur doet, cultuur ontmoet, cultuur werkt!

Iedereen wordt in de loop van zijn of haar leven geconfronteerd met zingevingsvragen, gezondheidsklachten of vragen op het gebied van zelfredzaamheid. Dat geldt zeker voor ouderen en kwetsbare doelgroepen. Meedoen in de samenleving is voor hen niet zo vanzelfsprekend. Cultuur heeft de kracht om te helpen bij dit soort vraagstukken en bij te dragen aan een gelukkig leven.

Het kan uitdrukking geven aan een gevoel of verlangen dat we niet goed onder woorden kunnen brengen. Het geeft een positieve impuls aan het opdoen en in stand houden van sociale contacten. Het samen creatief bezig zijn werkt inspirerend en motiverend om te werken aan structuur, eigenwaarde en kan helpen om mensen uit hun isolement te halen en weer deel uit te maken van de samenleving. Cultuur draagt dus op verschillende manieren bij aan een omgeving waar het goed leven is, een vitale gemeenschap waar iedereen mee mag doen. Het bevordert de leefbaarheid en zelfredzaamheid van een buurt, wijk of gemeenschap. Een breed verenigingsleven met een laagdrempelig en toegankelijk aanbod maken hier een belangrijk onderdeel van uit.

Bij derde programmaliijn gebruiken we de kracht van cultuur, door cultuur in te zetten als middel. Steeds meer zien we dat kunst en cultuur een belangrijke bijdrage leveren aan opgaven zoals het voorkomen van eenzaamheid, integratie van nieuwkomers, het bevorderen van gezondheid en geluk, of bewustwording creëren over onderwerpen zoals armoede, alcohol en drugs of duurzaamheid. Het gaat hierbij niet allen over thema's van het sociaal domein, cultuur kan ook bijdragen aan vraagstukken op gebied van wonen, werken of verkeer.

Doelstellingen:

1. We zetten cultuur in als middel om aan onze gezamenlijke doelen te werken. We hebben extra aandacht voor kwetsbare doelgroepen en jeugd.
2. We versterken verenigingen omdat deze de sociale cohesie en de leefbaarheid bevorderen.
3. We willen een laagdrempelig en toegankelijk aanbod, iedereen mag mee doen.
4. We versterken de samenwerking tussen sport en cultuur omdat dit bijdraagt aan een gezonde levensstijl van onze inwoners.

We richten ons op:

- Crossovers waarbij cultuur ingezet wordt als middel om te werken aan gezamenlijke doelen.
- Een laagdrempelig en toegankelijk cultuuraanbod.
- Een krachtig en zelfstandig verenigingsleven.

Zo gaan we hieraan werken:

- Bestaande budgetten worden flexibel ingezet. Bijvoorbeeld, waar cultuur bijdraagt aan doelstellingen van het armoedebeleid, wordt cultuur ook gefinancierd uit middelen van het armoedebeleid. Zo kan cultuur als middel gefinancierd worden uit bestaande budgetten.
- Bij de doorontwikkelingen van de subsidiekaders wordt onderzocht of er structureel middelen voor deze programmaliijn beschikbaar kunnen komen, op deze manier kunnen we meer uitvoering geven aan onze doelen.
- We werken samen met partners om financiële drempels voor onze inwoners weg te nemen. Iedereen mag meedoen en genieten van kunst en cultuur.
- Om verenigingen te versterken en ondersteunen zetten we een verenigingsondersteuner in. De verenigingsondersteuner jaagt aan, ondersteunt, informeert, stimuleert samenwerking en legt verbindingen tussen onderwijs, verenigingen en groepen inwoners.
- We bieden deskundigheidsbevordering aan vrijwilligers en verenigingen. Hierin worden we ondersteund door onze partners zoals bijvoorbeeld het welzijnswerk.
- We stimuleren initiatieven die bijdragen aan cross-overs tussen sport en cultuur.

Communicatie draagt bij aan de verwezenlijking van onze ambities. We dragen onze ambities uit. We vertellen over de resultaten die we boeken. We laten zien dat we gróts zijn op onze cultuur. Dat doen we samen met het lokale veld. Het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie geven hierbij het goede voorbeeld. Dit zorgt voor draagvlak voor gemaakte keuzes en versterkt de trots op cultureel Horst aan de Maas.

Resultaten en effecten van cultuurbeleid zijn niet altijd evengoed meetbaar. Het geluk en welzijn van onze inwoners laat zich niet altijd vangen in harde cijfers. Toch willen we graag weten wat de impact is van ons beleid. Hiervoor gaan we actiever evalueren. Overleg met het lokale veld maakt hier onderdeel van uit. We willen graag weten wat er buiten speelt, welke ontwikkelingen er zijn, waar nieuwe kansen liggen en of we onze doelen bij moeten stellen. Waar dit kan ontwikkelen we per programmalijn kritieke prestatie-indicatoren. Waar dit niet lukt worden kwalitatieve indicatoren benoemd.

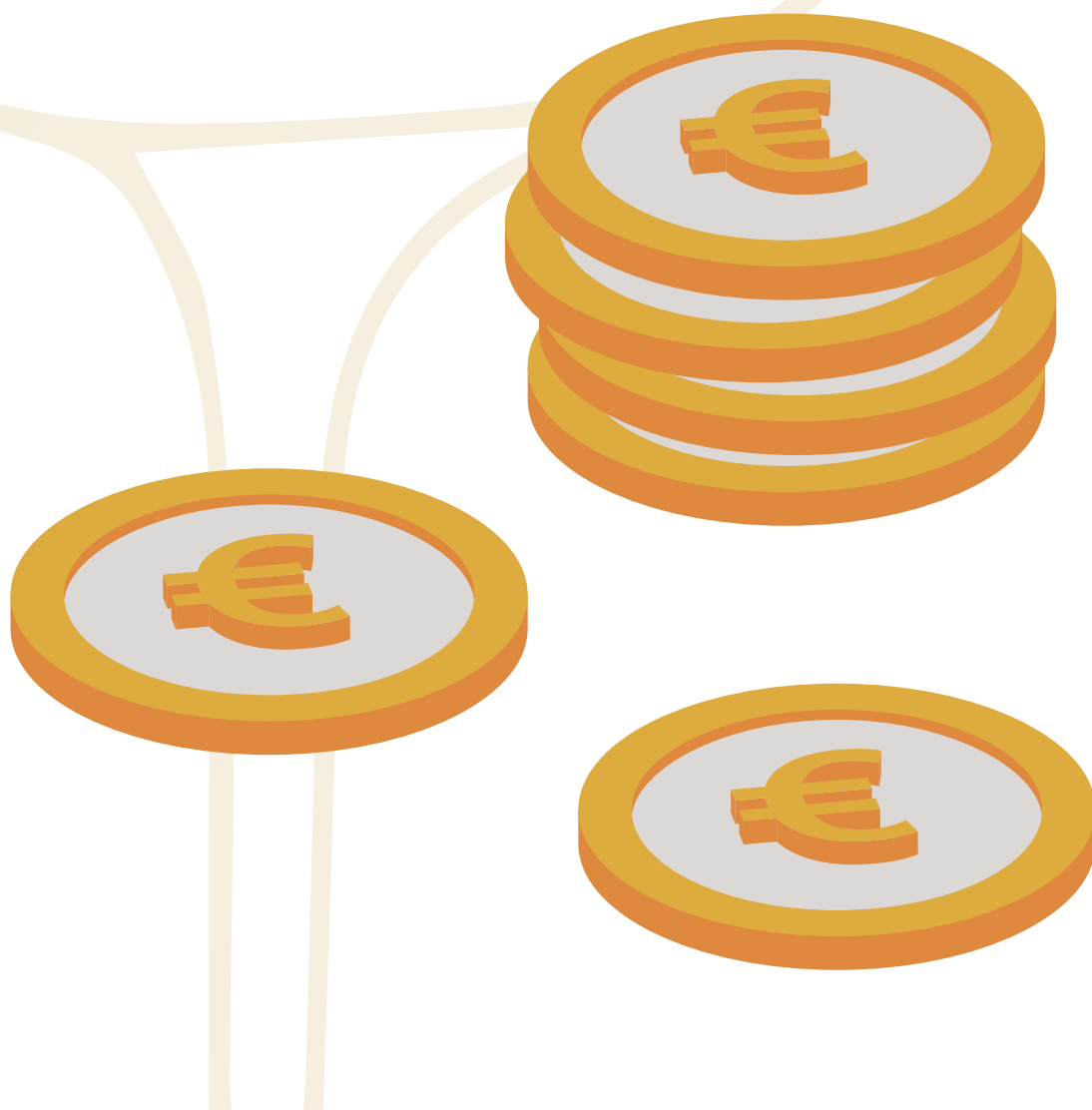
Financiën

Het werken met programmalijs vraagt om financiële afstemming. We zien dat de huidige financieringsstructuur nog niet is ingericht op de drie programmalijs van het cultuurbeleid. Dit wil niet zeggen dat er geen middelen zijn om aan de programma's te werken, maar ze zijn anders verdeeld. Dit heeft te maken met andere kaders en structuren zoals bijvoorbeeld het subsidiebeleid of de verdeling van middelen over andere beleidsterreinen. Bij de doorontwikkeling van het subsidiekader kan opnieuw onderzocht worden of cultuurmiddelen op een andere manier ingezet worden, omdat de meeste cultuurmiddelen vastgelegd zijn door dit kader.

Een andere manier hoe we cultuurmiddelen slim in kunnen zetten is door aan te sluiten bij landelijke programma's en de daarbij horende financieringsstromen. Door budgetten te bundelen hebben we meer slagkracht. Een voorbeeld hiervan is Cultuureducatie met Kwaliteit en muziekonderwijs.

Een andere kans die we zien is meer gebruik maken van fondsen en subsidies van andere overheden. Er zijn verschillende budgetten en andere financieringsstromen naast onze eigen subsidies. Door hier samen in op te trekken met het lokale veld en ondersteuning te bieden in het aanboren van deze middelen creëren we meer kansen voor het lokale veld en sterkere verenigingen en initiatieven.

Bijlagen

Impressies uit het veldonderzoek

